

Vergaderjaar 2022–2023

36 198

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2022 (Achtste incidentele suppletoire begroting)

Nr. 5

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 9 november 2022

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 11 oktober 2022 voorgelegd aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Bij brief van 8 november 2022 zijn ze door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Smals

De adjunct-griffier van de commissie,
Heller

1

Waarom verlengt u de garantstelling van de bestuurlijke aansprakelijkheid van, terwijl er voor de activiteiten van de stichting (de inzet van coronatoegangsbewijzen) momenteel geen juridische basis meer is en u ook geen plannen heeft om deze opnieuw te introduceren?

Antwoord vraag 1

Op dit moment is de inzet van het coronatoegangsbewijs (ctb) inderdaad niet noodzakelijk en is er geen juridische basis voor. Dertien sectoren geven in hun sectorplannen aan dat het ctb een wenselijke – en in een aantal gevallen zelfs de enige werkbare – maatregel is om renderend open te kunnen blijven tijdens een zware opleving van het virus. Het kabinet heeft om die reden aangegeven dat een wetsvoorstel ter ondersteuning van de sectorplannen, waaronder de inzet van een coronatoegangsbewijs te overwegen is, mits daarvoor bij uw Kamer draagvlak is.

Het kabinet acht het wenselijk om een basis-infrastructuur voor Testen voor Toegang (TvT) beschikbaar te houden, voor het geval de epidemiologische situatie sterk wijzigt en indien wordt besloten om het coronatoegangsbewijs weer in te voeren. Bijvoorbeeld ter uitvoering van de sectorplannen. Het afgeven van de garantstelling van de bestuurlijke aansprakelijkheid is noodzakelijk voor het in stand houden van deze basis-infrastructuur van TvT (zie ook het antwoord op vraag 1 van de bijlage Garantieregeling toetsingskaders).

2

Waarom kiest u er niet voor om alle steun aan Stichting Open Nederland stop te zetten en voortaan alle testen door de GGD uit te laten voeren?

Antwoord vraag 2

Op dit moment zijn de GGD'en verantwoordelijk voor het afnemen van testen bij klachten (voor specifieke doelgroepen). Testen voor toegang betreft een andere doelgroep, namelijk mensen zonder klachten die naar een evenement of locatie gaan voor een testbewijs wordt gevraagd. Voor de coördinatie van Testen voor Toegang (TvT) heeft Dienst Testen (DT, onderdeel van het Ministerie van VWS) per 1 september 2022 de taken en verantwoordelijkheden van Stichting Open Nederland (SON) overgenomen. Dit betekent dat DT verantwoordelijk is voor de organisatie van TvT via commerciële testaanbieders in de epidemiologische situatie dat TvT bijdraagt aan het openhouden van sectoren en er een wettelijke basis is. Deze inrichting van het COVID-19 testlandschap blijft bestaan tot (in ieder geval) juli 2023. Dit is destijds gekozen vanwege verschillende aspecten, waaronder de financiële consequenties, de contractuele kaders, de rol en opdracht van de GGD'en en de beperkte beschikbare capaciteit bij GGD'en. Momenteel kijken we wat de gewenste inrichting van het testlandschap is na juli 2023. Hierbij wordt ook gekeken naar andere uitvoeropties, zoals het uitvoeren van TvT bij de GGD'en. Ook kijken we naar de kwaliteit, de financiële aspecten en opschalingssnelheid en -mogelijkheden.

3

Heeft de GGD op dit moment genoeg personeel om zowel de vaccinaties te zetten als de testen uit te voeren?

Antwoord vraag 3

Op dit moment hebben de GGD'en voldoende personeel om te testen en te vaccineren. Er zijn bij mij geen signalen bekend dat gebrek aan

personeel op dit moment leidt tot problemen in de uitvoering. Ik heb de GGD'en verzocht klaar te staan voor opschaling indien dat nodig is. De GGD'en zijn hierop voorbereid, met de kanttekening dat er sprake is van een krappe arbeidsmarkt en het vinden van voldoende personeel een uitdaging is.

4

Wat gebeurt er met het resterende vrijgemaakte bedrag indien er minder testen worden geanalyseerd?

Antwoord vraag 4

In de huidige fase van de pandemie en met het huidige testbeleid worden er dagelijks veel minder dan het maximale aantal testen geanalyseerd, waardoor de uitgaven lager uitvallen. Er wordt alleen betaald voor daadwerkelijk geanalyseerde testen met een vast bedrag per test. Eventueel resterende middelen vloeien terug naar de schatkist.

5

Wat is de reden dat voor de ophoging van de additionele verplichtingen wederom gebruik is gemaakt van artikel 2.27, tweede lid van de Comptabiliteitswet 2016 en is niet gekozen om dit mee te nemen in eerdere begrotingen, aangezien al langere tijd wordt gewaarschuwd voor een najaarsgolf?

Antwoord vraag 5

Voor de ophoging van de additionele verplichtingen is geen gebruik gemaakt van het tweede, maar van het eerste lid van artikel 2.27 Comptabiliteitswet 2016, omdat het hier staand beleid betreft. Na verzending van de eerste suppletoire begroting 2022 moet voor het aangaan van additionele verplichtingen bovenop de geautoriseerde verplichtingenruimte van het betreffende begrotingsartikel uw Kamer geïnformeerd worden. Voor de verplichtingen opgenomen in de ISB geldt dat deze gerelateerd zijn aan de beheersing van het coronavirus in de vorm van de voorbereiding op een eventuele stijging in de testvraag en de daarbij behorende benodigde analysecapaciteit. Hiervoor moet de verplichtingenruimte tijdig worden opgehoogd. Ten tijde van de eerste suppletoire begroting van dit jaar was voorzien in een mogelijke najaarsgolf, maar bestond nog geen duidelijkheid over de eventuele bijbehorende stijging van de testvraag, de benodigde analysecapaciteit en de daarvoor te sluiten contracten. In mijn aanbiedingsbrief bij de achtste incidentele suppletoire begroting (kenmerk 3437213-1035278-FEZ) heb ik uw Kamer verder toegelicht dat met het sluiten van de contracten met laboratoria voor analyses niet kan worden gewacht tot indiening van de tweede suppletoire begroting 2022.

6

Wat is de reden dat u de aanbesteding bent gestart om de mogelijkheid te creëren om tot maximaal 175.000 testen per dag te kunnen analyseren, aangezien zelftesten de primaire testmethode blijft? Wanneer zou u ervoor kiezen om terug te vallen op PCR-testen bij de GGD?

Antwoord vraag 6

Zelftesten is inderdaad de primaire testmethode. We willen de optie tot maximaal 175.000 testen per dag beschikbaar houden voor het ongunstige scenario waarin antigeen(zelf)testen niet meer werken en de druk op de zorg toeneemt. In dit geval willen we ervoor kunnen kiezen om terug te vallen op PCR-testen bij de GGD'en. Om klaar te kunnen staan met zo'n

grote analysecapaciteit voor PCR-testen ben ik de aanbesteding gestart. Er zijn geen afnamegaranties afgesproken, dus er worden geen analysekosten gemaakt als er geen testanalyses gedaan worden.

7

Hoe staat het naast de financiële ruimte voor 175.000 testen per dag met de personele capaciteit? Is er voldoende personeel beschikbaar mocht het aankomen op het genoemde aantal testen per dag?

Antwoord vraag 7

Het is lastig in te schatten of er voldoende personeel beschikbaar is in het scenario dat grootschalige inzet van PCR-testen weer nodig is. Naast dat de personele capaciteit een mogelijk knelpunt is bij de afnamekant van testen (bij de GGD'en), is dit ook het geval bij de laboratoria. De verwachting is dat niet in één keer richting 175.000 testen per dag opgeschaald zal kunnen worden, maar dat hier een bepaalde mate van opbouw in zit. Hierdoor is opbouw van personeelscapaciteit naar verwachting beter te realiseren.

8

Zijn er momenteel genoeg zelftesten op voorraad om de najaarsgolf door te komen? Is in de begroting ook rekening gehouden met het weer op grote schaal verstrekken van gratis zelftesten in het onderwijs in het geval van een stijging van de cijfers?

Antwoord vraag 8

Volgens de huidige berekening zijn er ruim voldoende zelftesten op voorraad voor de najaarsgolf. Daarnaast zijn er nog mogelijkheden vanuit de aanbesteding om een groot aantal additionele testen in te kopen. Ik verwacht daarom niet dat er tekorten zullen ontstaan.

9

Betekent het feit dat in de voorliggende situatie geen verplichting wordt aangegaan met het sluiten van een overeenkomst met een testaanbieder, de bijstelling van het verplichtingenbudget voor analysecapaciteit van het testbeleid met € 473,5 miljoen niet automatisch betekent dat er ook € 473,5 miljoen extra zal worden uitgegeven? Zo nee, is er een minimumbedrag aan uitgaven dat sowieso zal worden uitgegeven naar aanleiding van de bijstelling van het verplichtingenbudget voor analysecapaciteit van het testbeleid met € 473,5 miljoen?

Antwoord vraag 9

De verplichting, die in de achtste incidentele suppletore begroting 2022 is gepresenteerd, is gebaseerd op het maximale aantal testen dat geanalyseerd zou kunnen worden (tot maximaal 175.000 testen per dag). In de huidige fase van de pandemie en met het huidige testbeleid worden er dagelijks echter veel minder dan het maximale aantal testen geanalyseerd, waardoor de uitgaven lager uitvallen. Er wordt alleen betaald voor daadwerkelijk geanalyseerde testen met een vast bedrag per test.